

ת"פ 16512/08/17 - רמי כהן נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 16512-08-17 מדינת ישראל נ' קירשנבאום ואח'
לפני כבוד השופט ירון לוי
הנאשם 3
נגד
המאשימה
רמי כהן ע"י ב"כ עו"ד אבי חימי ועו"ד אוריה תוהמי
מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד יהונתן קרמר ומאור אבן חן

החלטה

פתח דבר

1. בקשת הנאשם 3 (להלן: "**הנאשם**") במסגרת טענה מקדמית, של פגם או פסול בכתב האישום, לפי סעיף 149 (3) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב - 1982 (להלן: "**החסד"פ**"), להפרדת אישומים 11 ו-12 (להלן: "**שני האישומים**"), שצורפו, על פי הטענה, שלא כדין, בניגוד להוראות סעיף 86 לחסד"פ.
2. לנאשם מיוחסים 5 מתוך 12 אישומים, בכלל כתב האישום, שבו נאשמים, יחד עמו, בכירים לשעבר במפלגת "ישראל ביתנו" (נאשמים 1 ו-2) בעבירות שוחד ומרמה, ורעיית הנאשם (נאשמת 5).
- ביחס ל-3 האישומים האחרים - אישומים 8,2 ו-10 - הנאשם אינו חולק שצורפו כדין (להלן: "**האישומים האחרים**").
3. המאשימה ביקשה לדחות את הטענה ולקבוע כי שני האישומים צורפו כדין, בהתאם להוראות סעיף 86 לחסד"פ ולפרשנותו בפסיקת בית המשפט העליון.

להלן יפורטו הנתונים הדרושים להכרעה.

עיקרי האישומים האחרים

אישום 2: פרשת חברת "דון טבק"

4. באישום זה מיוחסת לנאשם, בין היתר, עבירה של מתן שוחד לנאשמת 1, באמצעות העברת כספים בסך 38,400 ₪ מחברה בבעלותו (להלן: "**החברה**") למקורבי הנאשמת 1, תוך יצירת מסמכים כוזבים, במהלך שנת 2010.

אישום 8: פרשת "איגוד הכדורסל"

5. על פי הטענה, במהלך השנים 2011-2012, ניצל הנאשם את קשריו עם הנאשמת 1, כדי לקבל, באמצעות החברה, שוחד בסך כ-98,000 ₪ מאיגוד הכדורסל, לצורך הנעת הנאשמת 1 להעברת תקציב בסך כמיליון ₪ - שמקורו בכספים קואליציוניים של מפלגת "ישראל ביתנו" - לאיגוד.

בהמשך, יצר הנאשם מסמכים מזויפים, שהציגו מצג כוזב, לפיו, כביכול, רעייתו- הנאשמת 5- סיפקה שירותי "לובינג" לאיגוד, ואף העבירו אותם לחוקרי המשטרה, כמסמכים אותנטיים.

אישום 10: פרשת "שילה הקדומה"

6. באישום זה נטען כי במהלך שנת 2011, ניסה הנאשם לקבל שוחד מאתר "שילה הקדומה" לצורך העברת תקציב בסך מיליון וחצי ₪ ממשרד התיירות לאתר, תוך ניצול קשריו עם שר התיירות דאז. לצורך זה, זייף הנאשם הצעות התקשרות בדויות, שיצרו מצגים כוזבים לפיהם, בין היתר הוצגה רעייתו (הנאשמת 5), כנותנת שירות.

האישומים שצירופם שנוי במחלוקת

7. להלן יתוארו בתמצית שני האישומים, לצד נימוקי הצדדים ביחס לכל אחד מהם.

אישום 11 - "מרמה בדיווחי שעות עבודה"

8. במסגרת אישום זה מיוחסות לנאשם שתי עבירות של קבלת דבר במרמה, משני גופים שונים המועצה האזורית חבל לכיש והחטיבה להתיישבות- שהנאשם נתן להם שירותי ייעוץ עסקי, במסגרת חברה ששימשה אותו.

במסגרת התקשרויות אלה, דיווח הנאשם על שעות עבודה כוזבות, הן בכך שדווח על מספר שעות ייעוץ גבוה ממה שבוצע בפועל, והן בדווחו על שעות ייעוץ שבוצעו כביכול על-ידי רעייתו, הנאשמת 5, חרף העובדה שכלל לא עבדה בפרויקטים אלה.

עם זאת, יש הבדל בין שתי הפרשיות המיוחסות לנאשם במסגרת אישום זה.

רק ביחס למועצה האזורית חבל לכיש נטען כי התקשרותה, עם הנאשם, באמצעות החברה, במהלך שנת 2012, נעשתה בהמשך להצגת הנאשם בפניה כ"ייעוץ תיירותי", הקשור למשרד שר התיירות לשעבר.

נימוקי הנאשם

9. לטענת הנאשם, אישום זה צורף שלא כדין מהטעמים הבאים:

א. האישום אינו קשור, בצורה כלשהי, לפרשת "ישראל ביתנו" ולאישומים האחרים המיוחסים לנאשם.

ב. מדובר בעבודה שנעשתה עבור 2 גופים, שאין להם קשר לנאשמת 1, או למפלגת "ישראל ביתנו". התקשרות הנאשם עם החטיבה להתיישבות נעשתה כדין, באמצעות מכרז. לפיכך, אין דמיון בין אישום

זה לאישומים האחרים, בדרך ההתקשרות וקבלת העבודה.

ג. באישומים האחרים מיוחסת לנאשם יצירת מסמכים המשקפים עבודה שכלל לא נעשתה, ואילו באישום 11, אין מחלוקת ביחס לעצם העבודה, אלא נטען שהנאשם דווח שעות ביתר, וכי רעייתו ביצעה עבודה.

ד. באישום 11, למעט הנאשם, מדובר באנשים שונים, מועדים שונים וסעיפי אישום שונים, מהאישומים האחרים.

לתמיכה בטענתו הפנה הסניגור להחלטת מותב אחר בבית משפט זה בת"פ 52056-05-11 שהורה על הפרדת אישומים מאחר שלמעט הנאשם עצמו מעורבים בהם אנשים שונים, מדובר במועדים שונים ובחלק מהעבירות, בסעיפי אישום שונים.

ה. לאור הצהרת הסניגור כי הוא מסתפק בהעדת 3 עדים מרכזיים- הרלבנטיים אך ורק לאישום זה- הפרדת האישום כלל לא תפגע ביעילות הדיון.

אינדיקציה מובהקת לכך שאישום זה כלל אינו קשור לאישומים האחרים היא שעדי התביעה המרכזיים נחקרו כבר בחודש יוני 2013, לפני שפרשת "ישראל ביתנו", באה לעולם.

בנוסף, אין די בשיקולי יעילות כדי להכריע את הכף לטובת צירוף אישומים שאינם מתיישבים עם הוראת סעיף 86 לחסד"פ.

ו. מדובר באישום המצוי בסמכות בית משפט שלום.

עמדת המאשימה

10. לטענת המאשימה, בין אישום זה, לבין האישומים האחרים, מתקיים קשר עובדתי הדוק והעבירות המיוחסות לנאשם במסגרתו, בוצעו על רקע דומה ובנסיבות עובדתיות דומות, כדלקמן:

א. באישום 11, מואשם הנאשם בניצול קשריו עם בכירי מפלגת "ישראל ביתנו" לשעבר- נאשמת 1 והשר לשעבר מיסז'ניקוב - לשלוח יד בכספי הציבור, להציג את עצמו כאדם המקורב לגורמי השלטון ובעל יכולת השפעה על תקציבים, בניסיון להפיק לעצמו טובות הנאה פסולות, ממש כמו באישומים 8 ו-10.

ב. באישום 11 מואשם הנאשם בכך שהציג מצג כוזב לפיו רעייתו, הנאשמת 5, בצעה עבודה, או עתידה לבצע עבודה, כמו באישומים 8 ו-10.

ג. באישומים 2 ו-11 מואשם הנאשם בכך שפעל בשיטה של יצירת מסמכים בדויים, שאינם משקפים את

המציאות, כמו באישומים 8 ו-10.

ד. 4 האישומים מתייחסים לעבירות שבוצעו בסמיכות. אישומים 8,2 ו-10 מתייחסים לעבירות שבוצעו, על פי הטענה, החל מסוף שנת 2010 ועד שנת 2012, בעוד שאישום 11 נוגע לפעולות שבוצעו במהלך שנת 2010 ובמהלך השנים 2012-2013.

אישום 12 - איומים על קצין משטרה

11. במסגרת אישום זה מיוחסת לנאשם עבירה של איומים, בכך שבתום דיון בעניין חילוט זמני של רכשו, במסגרת חקירת הפרשה הפלילית- שבו נתקבלה עמדת המשטרה- אמר לקצין משטרה, בין היתר: "אתה תשלם על זה ביוקר, אני סימנתי אותך".

נימוקי הנאשם

12. הנאשם נימק הבקשה להפרדת אישום זה בטעמים הבאים:

א. אין לאישום דבר משותף לאישומים האחרים, למעט העובדה שמדובר בקצין משטרה שהיה מעורב בחקירת הפרשה בגינה הוגש כתב האישום.

ב. מדובר באישום המצוי בסמכות בית משפט השלום, ואין כל מניעה מבחינת ההגנה לנהל את המשפט באישום זה, בנפרד.

ג. באישום זה המצומצם בהיקפו, מספר מועט יחסית של עדים, באופן שהפגיעה ביעילות הדיון, אם יופרד האישום, בטלה בשישים.

ד. האישום כה שונה באופיו מהאישומים האחרים, באופן המצביע על כך שכל מטרת צירופו היא "השחרת" פני הנאשם שלא לצורך ויצירת דעה קדומה עליו, עד כדי פגיעה ביכולתו להתגונן.

ה. עו"ד חימי, נחקר באופן אישי במסגרת פרשה זו ובכוונתו לשמש כעד הגנה.

לטענת עו"ד חימי, אין זה הוגן שיימנע ממנו לייצג את הנאשם במסגרת הפרשה כולה, אך בשל היותו עד הגנה, באירוע המתואר באישום זה.

עמדת המאשימה

13. לטענת המאשימה, האיומים המיוחסים לנאשם הופנו כלפי קצין משטרה שהיה מעורב בחקירת הפרשה ולפיכך, מדובר בחולייה אחת בתוך סדרת המעשים שבה עוסקת הפרשה כולה ושנבעו ממנה.

בנוסף, הפרדת האישום, וניהול ההליך בפני ערכאות שונות עלולה להביא לבזבוז זמן שיפוטי יקר, בזבוז זמן הצדדים, ועדויות כפולות, בין היתר, של שוטרים.

דין והכרעה

המסגרת הנורמטיבית

14. סעיף 86 לחסד"פ, שכותרתו "צירוף אישומים" קובע :

"מותר לצרף בכתב אישום אחד כמה אישומים אם הם מבוססים על אותן עובדות או על עובדות דומות או על סדרת מעשים הקשורים זה לזה עד שהם מהווים פרשה אחת; בצירוף אישומים כאמור מותר, על אף כל דין אחר, לצרף לאישום בבית משפט מחוזי גם אישום בעבירה שאינה פשע".

פרשנות סעיף 86 לחסד"פ

15. בבג"צ 5283/98 חדר נ' בית המשפט המחוזי בירושלים, (להלן: "עניין חדר") אימץ בית המשפט העליון את פרשנות המלומד קדמי לסעיף 86 לחסד"פ, לפיה

"...אישומים המבוססים על "אותן עובדות" הם אישומים העוסקים "בגזרות שונות של פרשה אחת"; המאפיין אישומים המבוססים על "עובדות דומות" הוא "דמיון מבחינת העובדות, להבדיל מדמיון מבחינת טיב המעשה ואופיו" .

וכי הקטגוריה השלישית עניינה ב"סדרת מעשים נפרדים- מבחינת הזמן והמקום- אשר קיים ביניהם חוט מקשר, ההופך אותם לפרשה כוללת אחת". (דברי השופט א.מצא, בעמוד 725, מול האותיות א' ו-ב').

16. בהמשך פסק הדין בעניין חדר נקבע כי להוראת סעיף 86 לחסד"פ ניתנה "פרשנות תכליתית רחבה" וכי **"המחוקק כיוון לכך שפרשה עובדתית אחת תתברר לפני בית משפט אחד... וכי אין חולק כי זהו גם המצב הראוי"**. (שם, בעמוד 727 מול האותיות ו'-ז' ובעמוד 728 מול האות א').

באותו מקרה הכשיר בית המשפט העליון צירוף אישומים ש..."**בוצעו על רקע דומה ובנסיבות עובדתיות דומות"** וקבע כי:

"בהתקיים תנאים אלה- ואף אם אין המדובר ... "ב"מעשים דומים" במשמעותם המקובלת- לא רק שאין פגם בצירוף האישומים, אלא שלבירורם במאוחד יש גם יתרונות בולטים הן מצד שיקולי היעילות והן מצד היכולת להגיע לחקר האמת.

"השאלה היחידה שנותרה היא אם צירוף האישומים אינו עלול לקפח את יכולתו של העותר להתגונן בפני האישומים החמורים המיוחסים לו". (ראו עניין חדר, בעמוד 728 מול האותיות א-ג).

מן הכלל אל הפרט

17. בחינת כלל האישומים המיוחסים לנאשם מובילה למסקנות הבאות:

ביחס לאישום 11-

א. המאפיינים המשותפים בין אישום 11 לבין האישומים האחרים הם:

(1) הנאשם השתמש באותה חברה לצורך עשיית המעשים המיוחסים לו.

(2) הנאשם עשה שימוש במסמכים מזויפים שיצר, לצורך קבלת הכספים המיוחסים לו.

ב. בין אישום 11, על שני חלקיו- לבין אישומים 8 ו-10- מאפיין משותף המתבטא בכזב במסמכים שיצר הנאשם, ובהצגת רעייתו, הנאשמת 5, כמי שביצעה את העבודה או עתידה לבצעה.

ג. מבחינת הקשר בין עובדות אישום זה, לבין העובדות המתוארות באישומים האחרים, יש להבחין בין שתי הפרשיות המיוחסות לנאשם במסגרתו.

לפרשת "המועצה האזורית חבל לכיש" ולאישומים 8 ו-10 יש מכנה משותף עובדתי משמעותי- ניצול הנאשם את הקשר שלו עם בכיר דאז, במפלגת "ישראל ביתנו", לצורך הפקת טובת הנאה כספית.

בהקשר זה, יש טעם בטענת עו"ד חימי, לפיה, אין קשר בין פרשת "החטיבה להתיישבות" לבין הנאשמת 1, או לבכירים אחרים במפלגת "ישראל ביתנו".

בכתב האישום אין כל אזכור לזיקה כלשהי בין קשרי הנאשם עם בכיר כלשהו במפלגת "ישראל ביתנו", לבין התקשרות החטיבה להתיישבות עמו.

בנוסף, עצם התקשרות "החטיבה היהודית" עם הנאשם, בשנת 2009, מוקדמת לנטען באישומים האחרים. (אישום 2: דצמבר 2010- ינואר 2011; אישום 8: סוף שנת 2011- ינואר 2014; אישום 10: מאי 2011- יולי 2011).

ד. מקובלת עלי עמדת המאשימה כי לצורך הכרעה במחלוקת, אין נפקות מיוחדת לעיתוי חקירת עדי התביעה.

18. המסקנה המתבקשת היא שבין פרשת "המועצה האזורית חבל לכיש" לבין האישומים האחרים יש מכנה משותף עובדתי משמעותי- ניצול הנאשם את הקשר שלו עם בכיר דאז במפלגת ישראל ביתנו לצורך עשיית המעשים המיוחסים לו, לצד המאפיינים המשותפים המתוארים בסעיף 17 (א) ו-(ב) לעיל.

המבחן הנדרש לצורך צירוף אישומים הוא דמיון בעובדות ולא זהות. לפיכך, בנסיבות העניין, לא מצאתי שיש בטענת ההגנה- לפיה באישומים האחרים, מיוחסת לנאשם יצירת מסמכים המשקפים עבודה שלא נעשתה בעוד שבאישום 11, אין מחלוקת ביחס לעצם העבודה- כדי להצדיק הפרדת האישום.

19. לפיכך, ניתן לקבוע שפרשת "המועצה האזורית חבל לכיש" באישום 11, צורפה כדין לאישומים האחרים, בהיותה מבוססת על הקטגוריה השנייה בסעיף 86 לחסד"פ, שעניינה "עובדות דומות".

20. שונים הם פני הדברים ביחס לסוג פרשת "החטיבה להתיישבות", באישום 11, במסגרת סעיף 86 לחסד"פ. יש טעם בטענת הסניגור כי המאפיינים המשותפים בין פרשה זו לבין האישומים האחרים, כמתואר בסעיף 17 לעיל, מתייחסים לטיב המעשה ואופיו, יותר מאשר דמיון מבחינת העובדות, באופן שלא ניתן לקבוע שפרשה זו שייכת באופן מובהק לקטגוריה של "עובדות דומות".

עם זאת, לאור מצוות בית המשפט העליון בדבר פרשנות תכליתית רחבה להוראת סעיף 86 לחסד"פ, הרי שאף אם אין מדובר ב"עובדות דומות", במשמעותן המקובלת, הרי שניתן לקבוע שמאחר שהעבירות בוצעו על רקע דומה, ובנסיבות עובדתיות דומות, הרי שהצירוף נעשה כדין.

ביחס לאישום 12

21. אמנם אין דמיון בין המעשים המיוחסים לנאשם באישום זה, לבין האישומים האחרים, אך ניתן לקבוע שמדובר במעשה נפרד- מבחינת הזמן והמקום- שקיים חוט מקשר בינו לבין המעשים המיוחסים לנאשם במסגרת האישומים האחרים.

22. לאור האמור, ניתן לקבוע כי אישום זה צורף כדין.

23. לאור המסקנה שאישום 12 עומד בתנאי סעיף 86 לחסד"פ, אין בעובדה שבכוונת עו"ד חימי לשמש עד הגנה ביחס לאישום זה, כדי להצדיק הפרדתו מיתר האישומים.

ביחס לשני האישומים

24. בשים לב לסיפת סעיף 86 לחסד"פ, אין הצדקה להפרדת שני האישומים מהטעם שהעבירות המיוחסות לנאשם במסגרתן, מצויות בסמכות בית משפט השלום.

25. בנסיבות המתוארות, איני סבור שיש בצירוף שני האישומים כדי להשחיר את פני הנאשם או ליצור משפט קדום לחובתו.

חזקה על בית המשפט, שהוא מותב מקצועי, שיכריע בדינו של הנאשם, מכוחן של הראיות, בהסתמך על תשתית ראייתית קבילה ורלבנטית, ביחס לכל אחד מהאישומים המיוחסים לנאשם, ומבלי להיות מושפע מ"רעשי רקע", או משיקולים בלתי עניינים כלשהם.

26. לאחר שבחנתי בקפידה וביסודיות את טענות הנאשם, נחה דעתי שאין בהותרת שני האישומים כדי לפגוע בהגנת הנאשם, או לגרום לעיוות דין. סבורני שיש בבירור כלל האישומים המיוחסים לנאשם בכתב האישום, כמקשה אחת, כדי לתרום באופן ממשי לעשיית הצדק וליעילות הדיון.

סוף דבר

27. לאור כל האמור, נדחית הטענה בדבר פגם או פסול בכתב האישום, בשל צירופם שלא כדין של אישומים 11 ו-12.

28. הנאשם ייערך למענה מפורט ולדיון מקדמי לפי סעיף 144 לחסד"פ, בדיון הקרוב.

ניתנה היום, א' כסלו תשע"ח, 19 נובמבר 2017, במעמד הצדדים.

ירון לוי, שופט